

Warszawa, 24 stycznia 2020 r.
KL/28/13/PP/2020

Pan
Jan Sarnowski
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Finansów

Szanowny Panie Ministrze,

w nawiązaniu do opublikowanych na stronie internetowej Ministerstwa Finansów objaśnień podatkowych z dnia 20 grudnia 2019 r. ws. Wykazu podatników VAT, przekazuję uwagi Konfederacji Lewiatan i propozycje uzupełnień do objaśnień.

Z poważaniem,

Maciej Witucki
Prezydent Konfederacji Lewiatan

Załącznik:

Uwagi Konfederacji Lewiatan do objaśnień podatkowych z dnia 20 grudnia 2019 r. ws. Wykazu podatników VAT.

Uwagi Konfederacji Lewiatan do objaśnień podatkowych z dnia 20 grudnia 2019 r. ws. Wykazu podatników VAT.

Sekcja 2.1. Rachunki zamieszczane w Wykazie

- 1) Objaśnienia do Wykazu wskazują, że „*dane podmiotów, którym odmówiono rejestracji jako podatnika VAT, lub którzy zostali wykreśleni z rejestru nie obejmą informacje o rachunkach*”. Wymaga doprecyzowania, że zapłata na rzecz takich podmiotów (na ich rachunek bankowy, który siłą rzeczy nie znajdzie się w Wykazie) nie wywoła negatywnych skutków dla podatnika dokonującego płatności.

Dotyczy to również podmiotów niefigurujących w rejestrze z uwagi na brak obowiązku rejestracji jako czynni bądź zwolnieni podatnicy VAT. Skutki zapłaty na rzecz tych podmiotów powinny zostać wyraźnie i jednoznacznie opisane w Objaśnieniach do Wykazu.

- 2) Kontrahent spółki wystawił fakturę 8 stycznia 2020 r. za usługi wykonane 5 stycznia 2020 r. W wykazie podatników na dzień 8 stycznia 2020 r. widnieje on jako czynny podatnik VAT i posiada zgłoszone konto bankowe zgodne z kontem zamieszczonym na fakturze. Kontrahent zakończył działalność 9 stycznia 2020 r. W wykazie podatników na dzień 9 stycznia 2020 r. kontrahent widnieje jako wykreślony z rejestru VAT na podstawie art. 96 ust. 6-8 (brakuje także zgłoszonego konta na ten dzień). Czy w takim wypadku spółka może dokonać przelewu na rachunek, który nie widnieje w wykazie bez narażenia się na sankcje?

Czy należy przyjąć, że w takim wypadku zapłata jest na rzecz niezarejestrowanego podatnika i nie musi być na rachunek rozliczeniowy?

Może także wystąpić sytuacja, gdy podatnik nadal jest zarejestrowany jako podatnik VAT czynny (prywatny wynajem mieszkania na cele firmowe) i nie ma podstaw do powrotu do zwolnienia, a działalność gospodarczą zlikwidował i nie posiada już rachunku rozliczeniowego. Czyli jest w rejestrze jako podatnik VAT czynny, ale bez rachunku, zapłata dotyczy działalności, a nie ma rachunku związanego z działalnością

- 3) Kluczową kwestią przy prowadzeniu relacji handlowych pomiędzy przedsiębiorcami, jest sprawnie funkcjonujący wykaz podatników VAT. W tym kontekście warto zwrócić uwagę na fakt, że wielu przedsiębiorców zgłasza uwagi, dotyczące tego że nie widnieją w wykazie, a także, że dane przedstawione w wykazie są niekompletne/nieprawdziwe. Co więcej, pojawiają się komplikacje dotyczące raportowania wyników weryfikacji. Nie zostało potwierdzone, jak powinno się dokumentować wykonanie takiej weryfikacji przy użyciu pliku płaskiego, który jest przeznaczony do weryfikacji masowej. Dodatkowo, użytkowanie pliku płaskiego wiąże się z posiadaniem wiedzy informatycznej przez przedsiębiorców.

Sekcja 2.2. Rachunki wirtualne

- 1) Nie jest jasne jak sprawdzać powiązanie rachunku wirtualnego z rachunkiem rozliczeniowym uwidocznionym w Wykazie. W specyfikacji pliku płaskiego jest mowa o maskach, jak je budować. Czy wystarczy komunikat po sprawdzeniu rachunku wirtualnego, że jest on związany z rachunkiem rozliczeniowym znajdującym się na wykazie? Objasnienia nie dają odpowiedzi. *„Fakt, że tzw. rachunki wirtualne nie będą uwidaczniane w Wykazie nie oznacza, że podatnik dokonując płatności na te rachunki narażony będzie na konsekwencje przewidziane z tytułu dokonania płatności na rachunek spoza Wykazu. Podatnik będzie mógł sprawdzić w Wykazie, czy dokonując zapłaty na konkretny rachunek wirtualny, spełni kryteria ustawowe uprawniające do zaliczenia wydatku do kosztów podatkowych. Mianowicie, poprzez weryfikację numeru rachunku wirtualnego w Wykazie podatnik otrzyma informację, czy jest to rachunek powiązany z rachunkiem rozliczeniowym konkretnego podmiotu.”*

W jaki sposób należy konstruować maski?

Struktura „maski” będzie składała się z listy masek i będzie zawierała trzy rodzaje elementów:

- a. Element 1 – ośmioznakowy identyfikator banku i oddziału (w postaci cyfr)
- b. Element 2 – miejsce w numerze rachunku, w którym dany oddział danego banku umieszcza identyfikatory klientów (wypełnione literami Y)
- c. Element 3 – miejsca przeznaczone do dyspozycji klienta (wypełnione literami X)

Przykładowy numer konta: XX **14034305** XXXX XX **YYYY** XX XXXX

Podatnik zagraniczny polski podatnik czynny, co jeżeli się posłuży zagranicznym NIP. Objasnienia, że nie trzeba weryfikować.

Sekcja 2.5. Rachunki gospodarki własnej i tzw. rachunki cesyjne banków i SKOK

- 1) W jaki sposób banki powinny udowadniać, że dany rachunek to rachunek cesyjny. *„(...) podatnicy dokonujący płatności na rachunki gospodarki własnej i tzw. rachunki cesyjne banków powinni zostać stosownie poinformowani przez banki/SKOK lub podmioty będące wystawcami faktur, za które zapłata będzie dokonana na tzw. rachunki cesyjne o szczególnym rodzaju rachunków, na który dokonują płatności. Informacja ta jest ważna do czasu otrzymania przez podatników jej odwołania przez banki/SKOK lub odpowiednio przez podmioty będące wystawcami faktur. Jeżeli podatnicy otrzymają taką informację o danym rachunku, wówczas będą mogli zapłacić na ten rachunek bez negatywnych konsekwencji podatkowych i bez konieczności złożenia zawiadomienia. W tej sytuacji ciężar udowodnienia, że w transakcji jest wykorzystywany specyficzny rodzaj rachunku, o którym mowa powyżej, spoczywa na banku/SKOK, jako podmiotach prowadzących te rachunki dla swoich potrzeb. Jeżeli stosowna informacja nie zostanie podatnikowi przekazana przez bank/SKOK lub*

podmiot będący wystawcą faktury w przypadku płatności na tzw. rachunek cesyjny, wówczas podatnik będzie musiał domniemywać, że przedstawiony mu rachunek to rachunek, nieujęty w Wykazie, z czym będą dla niego związane określone konsekwencje podatkowe.”

Postulujemy o doprecyzowanie o jaką „stosowną informację” chodzi w przytoczonym fragmencie Objaśnień, i w jaki sposób powinna być ona przekazana podmiotowi dokonującemu płatność. W wielu przypadkach informacja ta nie pochodzi z samego banku, lecz od konkretnego dostawcy, zatem postulujemy, aby na potrzeby Wykazu przyjąć, że wystarczająca jest informacja od podatnika, która może zostać przekazana również poprzez odpowiednią adnotację na fakturze.

Częściowym rozwiązaniem problemu mogłoby być również ustawowe dopuszczenie możliwości zgłaszania przez banki/SKOK-i swoich własnych rachunków zgłoszeniem NIP-8 lub w ramach sprawozdawczości STIR, np. w formie opcji (prawa a nie obowiązku). Dla mniejszych banków czy SKOK-ów, które nie otwierają dziennie setek czy tysięcy rachunków własnych jak duże banki umożliwienie zgłaszania własnych rachunków rozwiązałoby tego typu problemy pojawiające się w relacjach z ich klientami lub kontrahentami.

- 2) Czy spółka może dokonać przelewu za fakturę na rachunek cesyjny, który nie widnieje w wykazie jeżeli kontrahent spółki ma zgłoszone inne dwa rachunki bankowe w Wykazie podatników? Kontrahent nie wyraża zgody na uregulowanie zobowiązania za pośrednictwem rachunków zgłoszonych w Wykazie. Kontrahent spółki wskazuje na fakturze rachunek cesyjny z dodatkową adnotacją: „Zgodnie z objaśnieniami podatkowymi Ministerstwa Finansów z dnia 20 grudnia 2019 r. w stosunku do podatników dokonujących płatności na rachunki cesyjne banków niezamieszone w Wykazie, nie będą stosowane sankcje w podatkach dochodowych PIT i CIT oraz odpowiedzialność solidarna w Vat”. Spółka posiada także pismo z banku potwierdzające, że wskazany przez kontrahenta rachunek jest rachunkiem cesyjnym.
- 3) W przypadku gdy faktor finansuje polskiego dostawcę usług/towarów, nabywając od niego wierzytelności dotyczące faktur dokumentujących dostawy opodatkowane polskim VAT, nabywcy tych usług/towarów, którzy regulują później zobowiązania wynikające z tych faktur bezpośrednio na rzecz faktora, odmawiają płatności na rachunek zagranicznego faktora, ponieważ nie jest on ujawniony w Wykazie. Problem w tym, że taki podmiot i jego rachunek nigdy nie znajdą się w Wykazie, ponieważ widoczne są tam jedynie podmioty zarejestrowane w Polsce na VAT. Oznacza to spory problem biznesowy i wymaga objaśnienia postępowania w takim przypadku, w szczególności czy płatność dokonywana z tytułu nabycia od polskiego podatnika VAT czynnego realizowana do podmiotu zagranicznego niebędącego polskim podatnikiem VAT czynnym w ogóle podlega tym obowiązkom. Wskazania wymaga także wprost, że w takim przypadku zapłata na rachunek niewidniejący na białej liście, faktora, który nie jest polskim podatnikiem VAT nie skutkuje sankcjami w CIT i VAT.

Sekcja 2.6. Rachunki depozytowe i powiernicze

Treść Objaśnień w zakresie płatności na rachunek depozytowy lub powierniczy jest zbyt lakoniczna i nie wyjaśnia wątpliwości w tym zakresie. Zalecenie dotyczące zawiadomienia właściwego organu podatkowego o dokonaniu płatności w przypadku, gdy wpłata została potwierdzona fakturą nie uwzględnia sytuacji, że faktura dokumentująca otrzymanie płatności może zostać wystawiona przez sprzedawcę w momencie zwolnienia środków ze depozytu lub rachunku powierniczego. Zgodnie z ugruntowaną praktyką, otrzymanie zaliczki lub przedpłaty wypłaconej z rachunku powierniczego lub depozytu uznawane jest za moment kreujący obowiązek podatkowy w VAT zgodnie z art. 19a ust. 8 ustawy o podatku od towarów i usług. Aktualna treść Objaśnień prowadzi więc do wniosku, że podatnik naraża się na ryzyko podatkowe, jeżeli nie zgłosi do organu podatkowego każdej wpłaty na rachunek powierniczy lub depozytowy. Brak pewności czy ostatecznie zostanie wystawiona faktura VAT przez sprzedawcę w momencie zapłaty nie jest bowiem przesłanką wyłączającą ryzyko.

Z punktu widzenia celu omawianych przepisów, wydaje się uzasadnione stanowisko, zgodnie z którym zapłata należności z wykorzystaniem rachunku depozytowego lub powierniczego podmiotu trzeciego powinna być uznana za pozbawioną negatywnych konsekwencji, opisanych w Sekcji 7 Objaśnień. Wynika to z samej istoty wpłaty na rachunek depozytowy lub powierniczy, która nie jest tożsamą z zapłatą na rzecz kontrahenta, lecz zabezpieczeniem środków na realizację zobowiązania. Świadczy o tym m.in. fakt, że wpłata na rachunek powierniczy nie jest uznawana za otrzymanie zapłaty przez sprzedawcę. W związku z powyższym, brak rachunku depozytowego lub powierniczego w Wykazie nie powinien mieć znaczenia. Istotne jest jedynie, aby rachunek, na który – zgodnie z umową stron - przekazane zostaną środki zgromadzone na rachunku depozytowym lub powierniczym był ujawniony w Wykazie. Strony transakcji powinny zweryfikować status tego rachunku na dzień uwolnienia środków z rachunku powierniczego lub depozytu.

Sekcja 4. Potrącenie wierzytelności

Czy do polskich spółek należących do grup kapitałowych, w których rozliczenia płatności pomiędzy spółkami w tych grupach odbywają się na podstawie wzajemnych kompensat z reguły kilkudziesięciu lub kilkuset spółek (tzw. netting) stosują się sankcje przewidziane w przepisach dotyczących braku płatności na rachunek rozliczeniowy z Wykazu podatników?

W opublikowanych objaśnieniach odniesiono się jedynie do przypadku potrącenia (kompensaty) dokonanej pomiędzy dwoma osobami: dłużnikiem i wierzycielem, natomiast nie została wyjaśniona kwestia potrąceń więcej niż 2 podmiotów, z reguły należących do jednej grupy kapitałowej, które mogą być wierzycielem wobec jednego podmiotu a zarazem dłużnikiem wobec innego. Rezultatem kompensat w nettingu jest pozycja dłużnika lub wierzyciela wynikająca z kompensat wielu zobowiązań i należności w stosunku do wielu podmiotów z grupy. W wyniku tych kompensat dana spółka osiągnie określoną pozycję rozliczeniową, która nie ma bezpośredniego powiązania z fakturami, które podlegały rozliczeniu w nettingu.

Dodatkowo uzgodnienia finalnych pozycji rozliczeniowych wynikających z nettingu są z reguły przeprowadzane przez jeden wyznaczony podmiot w grupie. Oznacza to, że w wyniku wzajemnych rozliczeń podmioty będące w finalnej pozycji dłużnika wpłacają swoje zobowiązanie do tego jednego wyznaczonego podmiotu, natomiast podmioty będące wierzycielem z tytułu rozliczeń wynikających z nettingu otrzymują swoje należności od tego wyznaczonego podmiotu.

Sekcja 6. Zapłata na rachunek zamieszczony w Wykazie

Wątpliwości budzi sposób liczenia limitu 15 tys. zł. W przypadku umów o ciągłe świadczenie usług, pojawiają się wątpliwości jak liczyć limit. Organy podatkowe przyjmują, że przykładowo, gdy mamy umowę zawartą na rok z miesięcznym wynagrodzeniem 3 tys. zł, to wartość umowy to 36 tys. zł i limit jest przekroczony. W przypadku umów ciągłych zawartych bezterminowo, przyjmuje się aby patrzeć na okres wypowiedzenia (np. 3 miesiące x 6 tys. zł = 18 tys. zł). Mogą także wystąpić sytuacje, w których wartość transakcji pierwotnie niższa niż limit 15 tys. zł zostanie podwyższona – np. wynegocjowana zostanie podwyżka wynagrodzenia. Objasnienia nie zawierają w tym zakresie żadnych wyjaśnień, czy przykładów. Oznacza to, że liczy się sama wartość transakcji? Dodatkowo w tym miejscu należy wspomnieć, że w powszechnej opinii niektórych podatników panuje przekonanie, że limit dotyczy jedynie faktury, co stwarza pole do dyskusji i sporów, w szczególności z tymi podmiotami, które dotychczas na potrzeby działalności gospodarczej wykorzystywały przykładowo rachunki ROR. Objasnienia powinny zawierać wytyczne, jak liczyć limit w przypadku transakcji opartych na stałej współpracy np. umowach ramowych zawartych na czas nieokreślony. Dodatkowo powstaje wątpliwość, czy limit 15 tys. zł należy rozumieć tak, że każda płatność w ramach transakcji do momentu nieprzekroczenia limitu nie powoduje obowiązku jej uregulowania na rachunek bankowy wskazany w Wykazie.

Ponadto pragniemy zwrócić uwagę, że oparcie o wartość transakcji (kontraktu) a nie kwotę przelewu uniemożliwia w praktyce automatyzację procesu wysyłki zawiadomień ZAW-NR (w systemach f-k nie jest zamieszczana informacji o wartości kontraktu będącego podstawą płatności). W rezultacie firmy są zmuszone do dodatkowej selekcji i ustalania, które z płatności przekroczą limit transakcji w wys. 15 tys. zł. Wymaga to zatem rewizji przy okazji planowanej nowelizacji przepisów o Białej Liście.

Sekcja 7.3. Możliwość uniknięcia negatywnych konsekwencji podatkowych w przypadku dokonania zapłaty na rachunek spoza Wykazu

Objasnienia do Wykazu wskazują, że dla uniknięcia negatywnych konsekwencji zapłaty na rachunek niezawarty w Wykazie „wystarczy, że podatnik w ustawowym terminie zawiadomi o zapłacie należności na ten rachunek właściwego naczelnika urzędu skarbowego”.

Doprecyzowania wymagają następujące kwestie związane z ww. zawiadomieniem:

- a) **Termin złożenia zawiadomienia** – ustawowe trzy dni oznaczają trzy dni kalendarzowe, czy też trzy dni robocze? W przypadku przyjęcia tej pierwszej interpretacji oznacza to, że podatnik w wielu

przypadkach będzie miał *de facto* jeden dzień roboczy na złożenie zawiadomienia (np. gdy zapłata na rachunek, który nie znajduje się w Wykazie została dokonana w piątek pod koniec dnia, podatnik będzie miał na przygotowanie i wysyłkę zawiadomienia tylko jeden dzień, tj. poniedziałek).

- b) **Organ właściwy dla złożenia zawiadomienia** – zgodnie z ustawą jest to naczelnik urzędu skarbowego właściwy dla wystawcy faktury. Objaśnienia do Wykazu powinny wskazać, jakie skutki dla zgłaszającego będzie miało złożenie zawiadomienia do organu podatkowego innego, niż wskazany w ustawie. Należy zauważyć, że podatnik dokonujący płatności nie dysponuje oficjalnymi informacjami na temat organu podatkowego właściwego dla jego kontrahenta, szczególnie w terminie przewidzianym ustawowo na złożenie zawiadomienia. Podatnik nie zawsze ma możliwość uzyskania takiej informacji od kontrahenta; mogą również w tym zakresie zdarzać się pomyłki, a nawet celowe wprowadzenie w błąd. Stąd częste będą sytuacje, gdy podmiot dokonujący płatności nie będzie miał pewności, czy składa zawiadomienie właściwemu organowi podatkowemu. Objaśnienia do Wykazu powinny dawać podatnikom jasne wskazówki w tym zakresie. Ponadto, jeśli celem Wykazu jest „(...) ułatwienie i przyspieszenie wyszukiwania o podmiotach, w tym zarejestrowanych jako podatnicy VAT” oraz „Utworzenie jednej bazy zawierającej wszystkie informacje o podatnikach VAT (...)” (str. 4 Objaśnień do Wykazu), informacja o organach podatkowych właściwych dla czynnych podatników VAT powinna znaleźć się w Wykazie. Alternatywnie, w Objaśnieniach do Wykazu wprost powinno znaleźć się potwierdzenie, że złożenie zawiadomienia do organu podatkowego właściwego dla podmiotu dokonującego płatności jest wystarczające dla uniknięcia negatywnych skutków na gruncie CIT i VAT. Docelowo wysyłka zawiadomień ZAW-NR powinna następować do jednego dedykowanego organu (tak jak szereg innych deklaracji).
- c) Zagadnieniem, które wywołuje u podatników duże wątpliwości jest kwestia właściwej reprezentacji w zakresie złożenia zawiadomienia. W Objaśnieniach do Wykazu powinny znaleźć się informacje na temat rodzajów pełnomocnictw, których udzielenie upoważnia do składania zawiadomień w imieniu podatnika, w szczególności ze wskazaniem przepisów proceduralnych mających zastosowanie w tym przypadku. W Objaśnieniach do Wykazu powinna również zostać wyjaśniona praktyczna kwestia wnoszenia opłaty skarbowej z tytułu udzielenia pełnomocnictwa do złożenia zawiadomienia – czy powinna być ona opłacana przy każdorazowym składaniu zawiadomienia (co oznacza duże obciążenie finansowe i administracyjne dla podatników), czy też możliwe jest dokonanie wpłaty w inny sposób. Docelowo wysyłka zawiadomień ZAW-NR powinna być dokonywana przez osoby upoważnione do wysyłania deklaracji w formie elektronicznej (UPL-1). Nie ma racjonalnego uzasadnienia dlaczego do składania tego typu technicznych zawiadomień został nałożony większy rygor formalny, aniżeli w przypadku deklaracji podatkowych (np. CIT-8 czy VAT-7).
- d) Wątpliwości pojawiają się w stosunku do płatności na zagraniczne rachunki bankowe i procesu zawiadomienia o płatnościach na rachunki zagraniczne. Zgodnie z Sekcją 2.4. Objaśnień „*W przypadku zatem dokonania płatności, wynikającej z faktury wystawionej przez podatnika VAT czynnego dotyczącej transakcji powyżej 15 000 zł, na zagraniczny rachunek (niezamieszczony*

w Wykazie) w celu uniknięcia negatywnych konsekwencji finansowych podatnik będzie mógł złożyć zawiadomienie o zapłacie należności na ten rachunek do właściwego naczelnika urzędu skarbowego, który zweryfikuje, czy podatnik zgłosił ten rachunek w zgłoszeniu identyfikacyjnym". W tych przypadkach formularz ZAW-NR nadal umożliwia jedynie powiadomienie w oparciu o format rachunku bankowego PL - 26 cyfr. Powiadomianie powinno być dostosowane także do takich przypadków.

- e) „W przypadku wysłania zawiadomienia o dokonaniu zapłaty na rachunek spoza Wykazu podatnik nie będzie obowiązany dokonywać ponownie takiego zawiadomienia w sytuacji, gdyby kolejna wpłata została dokonana na ten sam rachunek spoza Wykazu, o którym podatnik **już raz** poinformował organy składając stosowne zawiadomienie. **Wystarczające będzie dokonanie jednorazowego zgłoszenia takiego rachunku do właściwego naczelnika urzędu skarbowego.**”

Czy to oznacza, że wystarczy jednorazowe zgłoszenie rachunku, w przypadku wielu transakcji?
Czy jednorazowe zgłoszenie w przypadku kilku płatności dotyczących jednej transakcji?

- f) Formularz jest dostępny tylko w formie papierowej lub za pośrednictwem profilu zaufanego - składanie elektroniczne. Bramka e-Deklaracje nie przyjmuje formularzy ZAW-NR i w ogóle nie wiadomo czy kiedykolwiek będzie - uniemożliwia to jakąkolwiek automatyzację wysyłki z poziomu aplikacji przedsiębiorców (systemów f-k). Postulujemy zatem możliwość złożenia zawiadomienia drogą elektroniczną przy użyciu podpisu elektronicznego tak jak w przypadku deklaracji podatkowych.
- g) Dodatkowym problemem jest np. składanie środków do depozytu (np. notarialnego) na moment składania środków do depozytu transakcja jeszcze nie miała miejsca i nie jest potwierdzona fakturą (czy w ogóle dotyczy jej ten obowiązek). W tym przypadku nie ma możliwości złożenia zawiadomienia, bowiem w zawiadomieniu trzeba podać dane wystawcy faktury. W przypadku depozytu zabezpieczającego np. płatność z przetargu nie wiadomo w ogóle kto będzie dostawcą. Z kolei w przypadku depozytu (np. dodatkowo wpłacanego transzami) dotyczącego wielu transakcji z różnymi podmiotami nie da się przewidzieć, która transza płatności do depozytu i w jakiej części zostanie wykorzystana do zapłaty, na rzecz którego dostawcy i tym samym wypełnienie zawiadomienia staje się niemożliwe.
- h) Czasem w przypadku transakcji z grupą kapitałową może okazać się, że dostawcą był inny podmiot niż ten, z którym prowadzono negocjacje. Czy korekta złożonego zawiadomienia w zakresie innych danych niż rachunek (np. dostawcy), na który dokonywana jest płatność po upływie terminu na jego złożenie skutecznie umożliwi uniknięcie negatywnych konsekwencji w podatkach dochodowych oraz VAT?

Sekcja 8. Zapłata na rachunek podmiotu innego niż rachunek dostawcy/usługodawcy

W treści Objaśnień uwagi dotyczące zapłaty na rachunek podmiotu innego niż rachunek dostawy/usługodawcy są przedstawione z perspektywy faktoringu. Jest to wąska perspektywa, która nie uwzględnia praktyki rozliczeń opartych na instytucji przekazu.

Fakt zapłaty na rzecz podmiotu innego, niż sprzedawca nie oznacza postępowania niezgodnego z celem przedmiotowych przepisów. Zgodnie z treścią Objaśnień (Sekcja 1.3.), Wykaz umożliwia uczciwym przedsiębiorcom zachowanie w prosty sposób należytej staranności. Realizacja płatności na rachunek podmiotu innego niż sprzedawca nie podważa rzetelności nabywcy, jeżeli płatność ta ma uzasadnienie okolicznościami biznesowymi (np. przywołany przez Objaśnienia faktoring).

W konsekwencji, warto przedstawić jednoznaczne stanowisko Ministra Finansów, potwierdzające brak ryzyka podatkowego w przypadku dokonywania zapłaty na rachunek podmiotu trzeciego, jeżeli jest to rachunek zamieszczony w Wykazie.

Dodatkowe wątpliwości do wyjaśnienia

- 1) W analizowanych objaśnieniach, nie rozstrzygnięto problemu wynajmujących, którzy są podatnikami VAT, ale nie posiadają kont firmowych. Podmioty te są ujęte w wykazie, ale nie są tam ujęte ich rachunki, bo nie dysponują rachunkami rozliczeniowymi. Dotyczy to także rolników. Występują dwie grupy problemów:
 - a) podmioty te niezależnie od działalności podlegającej VAT, a niebędącej działalnością gospodarczą w rozumieniu Prawa Przedsiębiorców, są przedsiębiorcami i prowadzą działalność oraz posiadają rachunki zarejestrowane na potrzeby działalności. W związku z tym kontrahent widząc rachunek rozliczeniowy ujęty w wykazie chciałby zapłacić na ten rachunek, gdy brak jest do tego podstaw. Przyjmowanie zapłaty na ten rachunek może powodować dodatkowo ryzyko przyjęcia przez organy, że wynajem jest prowadzony w ramach działalności. Może to też powodować naruszenie prawa do prywatności, bowiem z przyczyn obiektywnych do rachunków związanych z prowadzoną działalnością mają często dostęp pracownicy, którzy nie powinni mieć dostępu o działalności prywatnej. Z kolei kontrahenci w obawie o możliwość zaliczenia wydatków do KUP chcą płacić na rachunek ujawniony. W jaki sposób podatnik ma udowodnić, w sposób chroniący kontrahenta, że dana płatność nie jest realizowana w ramach działalności.
- 2) Na stronach internetowych Ministerstwa Finansów zamieszczona została informacja o nowej testowej wersji API. Zgodnie z informacją ze strony zmiany dotyczą następujących danych:
 - a) we wszystkich rodzajach API dodano informację o dacie i godzinie zapytania z serwera,
 - b) w metodzie API Check pozwalające na weryfikację rachunków wirtualnych,
 - c) metodzie API Check pozwalające na weryfikację podatników zwolnionych.

Tymczasem opublikowana testowa wersja nowego API w żaden sposób nie odnosi się do zmiany, o której mowa w lit. B i C i nie różni się od aktualnie działającego interfejsu API. Prosimy o ustosunkowanie się do powyższej kwestii i ewentualnie doprecyzowanie tych informacji na stronie internetowej MF.

3) *Powstaje także wątpliwość o podejście organów podatkowych w następujących sytuacjach:*

- a) *podatnik wynajmuje lokal handlowy od osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej. Następnie po przeprowadzeniu kontroli podatkowej u najemcy okazuje się, że jednak prowadził działalność gospodarczą, a wynajmujący nie złożył zawiadomienia o zapłacie na rachunek nieznajdujący się w wykazie. Czy istnieje ryzyko zakwestionowania kosztów ponoszonych przez najemcę? Czy zawiadomienie dotyczące wynajmującego, który nie jest przedsiębiorcą jest dla US skuteczne?*
- b) *Kontrahent twierdzi, że jest zwolniony podmiotowo z VAT. Po kontroli okazuje się, że jednak przekroczył limit zwolnienia i od kilku lat powinien być zarejestrowany. W związku z tym podmiot ten rejestruje się i składa wstecznie brakujące deklaracje by uniknąć wyższej sankcji. Ale w wykazie go nie było i jego rachunku też, a nie było podstaw przypuszczać, że trzeba było złożyć zawiadomienie. Czy istnieje ryzyko zakwestionowania w takim przypadku u nabywcy kosztów uzyskania przychodów?*

Konfederacja Lewiatan, KL/28/13/PP/2020

